

**Neuvoston päätelmät,
annettu 6 päivänä marraskuuta 2017,
eurooppalaisesta lainsäädäntötunnuksesta
(2017/C 441/05)**

I. JOHDANTO

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 67 artiklan 1 kohdan mukaan muodostetaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla kunnioitetaan perusoikeuksia sekä jäsenvaltioiden eri oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä.
2. Eurooppalainen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla voidaan tehdä oikeudellista yhteistyötä, edellyttää paitsi tietämystä EU:n oikeudesta, myös keskinäistä tietämystä muiden jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmistä, mukaan lukien kansallinen lainsäädäntö.

II. EUROOPPALAINEN LAINSÄÄDÄNTÖTUNNUS

3. Eurooppalaisen lainsäädäntötunnuksen (ELI) avulla pyritään helpottamaan kansallisten, eurooppalaisten ja maailmanlaajuisten oikeustietojärjestelmien kautta julkaistun oikeustiedon saatavuutta, jakamista ja yhteenliittämistä.
4. ELIn avulla luodaan kansalaisille, yrityksille sekä EU:n ja muille hallinnoille avoimempi, suurempi ja läpinäkyvämpi järjestelmä lainsäädännön saatavuuden varmistamiseksi.
5. Ottamalla käyttöön ELI-tunnus ja jäsenelty metadata lainsäädäntöviittauksissa ja -luokittelussa taataan oikeustiedon helpompi saatavuus sekä helpotetaan tietojen vaihtamista ja uudelleen käyttämistä. ELIä käyttämällä pystytään esimerkiksi yksinkertaistamaan menettelyä, jolla kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista varten hyväksytyt kansalliset toimenpiteet ilmoitetaan komissiolle. Myös julkaisutoimiston on yksinkertaisempaa julkaista näitä toimenpiteitä EUR-Lex-verkkosivulla.
6. Erityisesti ELI-järjestelmä
 - a) edistää oikeusjärjestelmien yhteentoimivuutta. Näin helpotetaan kansallisten hallintojen yhteistyötä oikeudellisissa asioissa ja edistetään Euroopan unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen muodostamista;
 - b) toimii läpinäkyvyyden ja avoimuuden edistäjänä, koska se vahvistaa sitä käyttävien jäsenvaltioiden legitimitettä ja vastuullisuutta;
 - c) tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden tehdä hakuja ELI-järjestelmässä syöttämällä URI-osoitteita manuaalisesti, jolloin heille tarjoutuu nopeampi ja helpompi pääsy etsimäänsä lainsäädäntöön;
 - d) tehostaa lainsäädännön etsimistä toisista oikeusjärjestelmistä kansalaisten ja oikeusalan ammattilaisten kannalta;
 - e) tehostaa oikeustiedon julkaisutoiminnan työnkulkua, mikä puolestaan parantaa lainsäädännön laatua ja luotettavuutta sekä alentaa kustannuksia;
 - f) mahdollistaa oikeustiedon järkevän uudelleen käyttämisen ja tarjoaa yksityiselle sektorille mahdollisuuksia luoda uusia palveluja edistäen näin digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymistä.
7. Neuvosto on hyväksynyt seuraavat päätelmät.

III. TARPEET

8. Kansallisten sekä Euroopan unionin virallisten lehtien portaalit tarjoavat pääsyn lainsäädäntöä koskevaan tietoon ja muihin virallisiin julkaisuihin.
9. Euroopan unionin oikeuden sisältöön ja soveltamiseen voi perehtyä tutustumalla EU:n oikeuslähteisiin ja kansallisiin lähteisiin, varsinkin Euroopan unionin oikeuden täytäntöön panemiseksi annettuun kansalliseen lainsäädäntöön.
10. Yhteistyö Euroopan unionin puitteissa on lisännyt tarvetta yksilöidä ja vaihtaa alueellisilta ja kansallisilta viranomaisilta saatavia oikeustietoja Euroopan tasolla. Digitaalisesti saatavat oikeustiedot ja yleistynyt internetin käyttö vastaavat osittain tähän tarpeeseen. Oikeustietojen vaihtoa sähköisessä muodossa haittaavat kuitenkin erot kansallisten oikeusjärjestelmien välillä sekä erot teknisissä järjestelmissä, joita käytetään lainsäädännön tallentamisessa ja esittelyssä kansallisilla verkkosivuilla. Tämä haittaa kansallisten ja EU:n toimielinten tietojärjestelmien yhteentoimivuutta huolimatta siitä, että asiakirjoja on saatavilla sähköisessä muodossa yhä enemmän.

11. Eurooppalaisen lainsäädäntötunnuksen käyttäminen, joka perustuu vapaaehtoisien ja asteittaisen käyttöönoton periaatteeseen, auttaa ratkaisemaan näitä ongelmia. Käyttämällä näitä yksilöllisiä tunnuksia, määrittelemällä virallisissa lehdissä julkaistavalle kansalliselle lainsäädännölle jäsenneilyn metadatan sekä julkaisemalla metadatan käyttökelpoisessa muodossa jäsenvaltiot voivat mahdollistaa tehokkaan, helppokäyttöisen ja nopeamman tiedonhaun ja -vaihdon ja tehokkaat hakumenetelmät lainsäätäjille, tuomareille, oikeusalan ammattilaisille ja kansalaisille.

IV. RATKAISUT

12. Kukin jäsenvaltio toimisi edelleen kansallisten virallisten lehtiensä osalta haluamallaan tavalla.
13. Yhteinen järjestelmä lainsäädännön yksilöimiseksi ja siihen liittyvän metadatan jäsentelemiseksi vaikuttaa kuitenkin hyödylliseltä tavalta helpottaa toisiinsa linkitettyjen kansallisten lainsäädäntöjen kehittämistä ja auttaa oikeusalan ammattilaisia ja kansalaisia näiden oikeudellisten tietojärjestelmien käytössä.
14. ELI takaa kustannustehokkaan yleisen pääsyn luotettavaan ja ajantasaiseen lainsäädäntöön, ja se voidaan ottaa käyttöön vapaaehtoisesti ja asteittain. Tätä varten:
- a) ELI luo lainsäädännölle yksilöllisen tunnuksen, jonka sekä ihmiset että tietokoneet voivat lukea ja joka on teknologisten standardien mukainen ('ELI-pilari 1');
 - b) ELI ehdottaa erilaisia metadataelementtejä lainsäädännön kuvaamiseksi viittausontologian mukaisesti ('ELI-pilari 2');
 - c) ELI mahdollistaa laajemman ja nopeamman tietojenvaihdon: kun tämä metadata on upotettu virallisten lehtien tai oikeudellisten tietojärjestelmien verkkosivuille, tietoa voidaan vaihtaa automaattisesti ja tehokkaasti hyödyntämällä semanttisen verkon kehittyvää arkkitehtuuria, jonka ansiosta sekä tietokoneet että ihmiset voivat suoraan käsitellä tietoja ('ELI-pilari 3').
15. ELIn myötä jäsenvaltioille ja Euroopan unionille tarjoutuu joustava, itsensä dokumentoiva, yhdenmukainen ja yhteinen tapa viitata säädöksiin eri oikeusjärjestelmissä. ELIn URLit ovat vakioitu tapa antaa kullekin säädökselle Euroopan unionissa yksilöllinen tunnus ottaen samalla huomioon kansallisten oikeusjärjestelmien erityispiirteet ⁽¹⁾.
16. ELI:ssä otetaan huomioon sekä alueellisten, kansallisten ja EU:n oikeusjärjestelmien monimuotoisuus ja erityispiirteet että muutokset oikeuslähteissä (esim. konsolidoinnit, kumotut säädökset jne.). Se on suunniteltu täydentämään saumattomasti olemassa olevia jäsenneiltyä dataa käyttäviä järjestelmiä, ja kansallisen lainsäädännön julkaisijat voivat soveltaa sitä omaan tahtiinsa Euroopan ja muilla tasoilla.
17. Jäsenvaltioiden lisäksi ehdokasmaita, Luganon yleissopimuksen sopimusvaltioita ⁽²⁾ sekä muita valtioita kannustetaan käyttämään ELI-järjestelmää.

V. TILANNEKATSAUS

18. Seuraavat suositukset on pantu täytäntöön 26. lokakuuta 2012 annettujen neuvoston päätelmien perusteella:
- a) ELI on otettu käyttöön useissa kansallisen lainsäädännön julkaisujärjestelmissä (pilari 1 ja/tai pilari 2 ja/tai pilari 3). Täydellinen luettelo ELIä käyttävistä kansallisen lainsäädännön julkaisijoista on ELI-rekisterissä: <http://eurlex.europa.eu/eli> ;
 - b) ELIä sovelletaan Euroopan unionin lainsäädäntöön, joka on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja Euroopan unionin julkaisutoimiston EUR-Lex-portaalissa;
 - c) Euroopan unionin julkaisutoimisto on päätöksen 2009/946/EY ⁽³⁾ mukaisesti sisällyttänyt ELIn osaksi EUR-Lex-portaalia;
 - d) Euroopan unionin julkaisutoimisto isännöi ja ylläpitää EUR-Lex-portaalissaan rekisteriä kansallisista ELI-koordinaattoreista, tietoja ELIn formaatista ja käytöstä osallistuvissa maissa sekä muita hyödyllisiä tietoja.

⁽¹⁾ Vapaaehtoisuuden pohjalta sovellettava eurooppalainen oikeuskäytäntötunnus (European Case Law Identifier (ECLI)) on yksi eurooppalainen järjestelmä oikeuskäytännön yksilöimiseksi. ELIä käytetään luonteeltaan erilaisten ja monimutkaisempien säädösten yksilöimiseen, ja nämä kaksi järjestelmää täydentävät toisiaan. Neuvosto pyysi päätelmissään ottamaan käyttöön European Case Law Identifier -tunnuksen (ECLI) ja vähimmäismääräisen oikeuskäytäntöön liittyvän yhdenmukaisen metadatan (EUVL C 127, 29.4.2011, s. 1).

⁽²⁾ Islanti, Norja ja Sveitsi.

⁽³⁾ EUVL L 168, 30.6.2009, s. 41.

VI. PÄÄTELMÄ

19. Neuvosto suhtautuu myönteisesti joidenkin jäsenvaltioiden aloitteeseen panna ELI kansallisella tasolla täytäntöön vapaaehtoisuuden pohjalta.
20. Euroopan unionin neuvoston sähköisen lainsäädännön työryhmä on perustanut eurooppalaisen lainsäädäntötunnuksen erityistyöryhmän (ELI-työryhmä), jonka tehtävänä on laatia ELIä koskevat eritelmät ja varmistaa niiden tuleva kehitys ja ylläpito jäsennellyissä puitteissa:
 - a) ELI-työryhmä laatii eritelmät, jotka yhdessä muodostavat ELI-standardin ja jotka ovat saatavilla Euroopan unionin julkaisutoimiston verkkosivulla:
<http://publications.europa.eu/mdr/eli/> ;
 - b) ELI-työryhmä määrittelee ELI-eritelmien muuttamis- ja ylläpitomenettelyt, joissa otetaan huomioon ELI-sidosryhmien osallistuminen ja varmistetaan, että muutokset ovat yhteensopivia aiemmin täytäntöön pantujen eritelmien kanssa eivätkä siis vaikuta niiden toimintaan;
 - c) ELI-työryhmä laatii parhaiden käytäntöjen oppaita ja kehittää erilaisia lähteitä, joihin voi tutustua ELIn rekisterin kautta:
<http://eurlex.europa.eu/eli/> ;
 - d) ELI-työryhmä pyrkii auttamaan valtionhallinnoissa toimivia lainsäädännön julkaisijoita, jotka haluavat ottaa ELIn käyttöön, jakamalla osaamista ja asiantuntemusta;
 - e) ELI-työryhmä koostuu ELIn käyttöön ottaneiden Euroopan maiden edustajista.
21. Sähköisen lainsäädännön työryhmän (sähköinen lainsäädäntö) ELI-asiantuntijaryhmän olisi edistettävä tätä aloitetta seuraavasti:
 - a) tarjoamalla jäsenvaltioille mahdollisuus vaihtaa ELIn käyttöönottoon liittyviä kokemuksia ja hyviä käytäntöjä;
 - b) tiedottamalla jäsenvaltioille ELI-työryhmän työskentelystä;
 - c) raportoimalla sähköisen lainsäädännön työryhmälle jäsenvaltioiden ELIn liittyvistä huolenaiheista ja tarpeista;
 - d) raportoimalla kokouksista sähköisen lainsäädännön työryhmälle.
22. Neuvosto toteaa, että ELIn kaikki pilarit (eli yksilölliset tunnukset, metadata ja ontologia) voidaan ottaa käyttöön vapaaehtoisesti, asteittain ja valinnaisesti.
23. ELIn pilarit voidaan panna täytäntöön yksittäinkin, mutta niiden kaikkien yhdistelmällä ELIstä saa täyden hyödyn. Neuvosto pyytää niitä jäsenvaltioita, jotka päättävät ottaa käyttöön ELIn vapaaehtoisuuden pohjalta,
 - a) soveltamaan ELIä niihin kansallisiin säädöksiin, jotka ovat saatavilla jäsenvaltioiden virallisissa lehdissä tai oikeudellisissa tietojärjestelmissä;
 - b) sisällyttämään kansallisten säädösten julkaisemisessa ja saataville tuomisessa käyttämiinsä kansallisiin virallisiin lehtiin tai oikeudellisiin tietojärjestelmiin teknisesti toteutettavimmaksi katsomallaan tavalla
 - i. jokaiselle säädökselle yksilöllisen tunnuksen, joka perustuu joitakin tai kaikkia eritelmissä esitettyjä komponentteja käyttävään malliin;
 - ii. osan liitteessä olevassa 3 kohdassa (ELI-viitesivustot) esitetystä metadatasta ja ontologiasta;
 - iii. tämän metadatan järjestetyssä muodossa virallisten lehtien verkkosivuille.
 - c) nimeämään kansallisen ELI-koordinaattorin;
 - d) jakamaan ja levittämään tietoa ELIstä;
 - e) käsittelemään vuosittain neuvoston työryhmässä ELIn ja metadatan käyttöönoton edistymistä kansallista oikeutta varten.

LIITE

Tietoihin ja viittauksiin liittyvät tärkeimmät osatekijät**1. Kansallinen täytäntöönpano****1.1. Kansallinen ELI-koordinaattori**

1. Kunkin ELIä käyttävän maan on nimettävä yksi kansallinen ELI-koordinaattori.
2. Kansallinen ELI-koordinaattori vastaa seuraavista:
 - a) raportointi ELIn käyttöönoton edistymisestä;
 - b) sovellettavien URI-mallien jakaminen ja niistä raportointi;
 - c) saatavilla olevan metadatan sekä sen ja ELIn metadatomallin välisen suhteen (tarvittaessa) jakaminen ja niistä raportointi;
 - d) edellä esitettyjen tietojen toimittaminen ELI-työryhmälle ja asiantuntijaryhmälle, jotta ne voidaan julkaista ELI-rekisterin verkkosivulla.

1.2. Käyttöönotto

1. ELIn käyttöönotto on jäsenvaltioiden vastuulla.
2. Myös säädösten julkaistavissa muodoissa olevat säädösviittaukset voivat olla ELI-muotoisia viittaamisen helpottamiseksi.

1.3. ELI Euroopan unionissa

1. Euroopan unionin julkaisutoimisto toimii ELI-koordinaattorina, joka vastaa ELIn käyttöönotosta Euroopan unionin tasolla.
2. Termeillä 'maa' ja 'jäsenvaltio' tarkoitetaan tarvittaessa 'EU':ta.

2. ELIn osatekijät

Näiden vaatimusten täyttyminen varmistetaan teknisesti seuraavilla ELIn osatekijöillä (ELIn pilarit). ELIn pilarit voidaan panna täytäntöön yksittäinkin, mutta niiden kaikkien yhdistelmällä ELIstä saa täyden hyödyn.

2.1. Lainsäädännön yksilöinti – tavat yksilöidä, nimetä ja hakea kansallista ja EU:n lainsäädäntöä (pilari 1)

ELI käyttää kaikkien Euroopassa virallisesti verkossa julkaistavien oikeustietojen yksilöinnissä http-muotoisia URI-osoitteita. Nämä URI-osoitteet muodostetaan määrämuotoisina koneellisesti luettavilla URI-malleilla (IETF RFC 6570) käyttäen komponentteja, jotka ovat semanttisesti mielekkäitä sekä oikeudellisesta että loppukäyttäjän näkökulmasta. Kukin maa laatii omat, yksiselitteiset URI-osoitteet käyttäen mahdollisimman pitkälle näitä komponentteja ja ottaen huomioon erityiset kielivaatimuksensa. Maat voivat vapaasti valita ja järjestää komponentit tavalla, joka parhaiten vastaa kansallisia vaatimuksia.

Komponentit on määritelty tarkemmin ja ne ovat saatavilla 3 kohdassa (ELI-viitesivustot) mainituilla verkkosivuilla.

2.2. Säädöksen yksilöllinen kuvaaminen (pilari 2)

Vaikka jäsenelty URI riittää yksinkin säädöksen yksilöimiseen määriteltyjen komponenttien avulla, yhteistä syntaksia noudattaen lisätyn metadatan pohjalta voidaan edistää ja tehostaa yhteentoimivuutta oikeudellisten tietojärjestelmien välillä. Kun maiden järjestelmät tunnistavat lähteiden olennaiset piirteet kuvaavan metadatan, ne voivat käyttää muiden tahojen käsittelemää tietoa uudelleen omiin tarpeisiinsa ilman erillisten tietojärjestelmien käyttöönottoa.

Vaikka kukin maa voikin käyttää omaa metadatomalliaan, niitä kannustetaan näin ollen noudattamaan ja käyttämään ELIn metadastandardeja, jotka sisältävät yhteiset kattavat viitetaulukot ja joiden ansiosta voidaan täyttää erityisvaatimukset. ELIn metadatomalli on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä mukautettujen metadatomallien kanssa.

Ontologia tarkoittaa määrämuotoista kuvausta tietyn alan käsitteistä ja niiden suhteista. Kun lainsäädännön ominaisuudet ja eri käsitteiden väliset suhteet on kuvattu, on mahdollista saavuttaa yhteinen käsitys ja välttää epäselvyydet termeistä. Koska ontologia on määrämuotoinen kuvaus, sen voi välittömästi lukea koneella.

ELIn metadatan muoto on määritelty ELIn ontologiassa, joka perustuu vakiintuneeseen FRBR-malliin 'Functional requirements for bibliographic records' (FRBR, <http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/>), ja se on sovitettu yhteen muiden nykyisten alan standardointialoitteiden kanssa.

ELI-työryhmä vastaa ontologian ylläpidosta.

2.3. Metadatan sisällyttäminen osaksi tietojenvaihtoa (pilari 3)

Tietojenvaihdon tehostamiseksi ELIn metadataosatekijät voidaan järjestää W3C-suosituksen "RDFa in XHTML: Syntax and Processing" (RDFa) mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat päättää ottaa käyttöön muita järjestämismalleja RDFa:n lisäksi.

3. ELI-viitesivustot

EUR-Lex-portaali isännöi rekisteriä kansallisista ELI-koordinaattoreista, tietoja ELIn formaatista ja käytöstä osallistuvissa jäsenvaltioissa sekä muita hyödyllisiä tietoja:

<http://eurlex.europa.eu/eli>

ELI-työryhmä ylläpitää ELIn ontologian viiteversiota. Tämä versio sekä kaikki aikaisemmin julkaistut versiot ja niiden julkaisutiedot ovat vapaasti saatavilla metadatarekisterissä (MDR), jota isännöi Euroopan unionin julkaisutoimisto:

<http://publications.europa.eu/mdr/eli>
